

DECIZIE

18 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de Craievscaia Natalia, reprezentată de avocatul Macovei Gheorghe,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de AEÎ „Hiliuți-Rîșcani” către Craievscaia Natalia, Bulbucean Mariana, Isac Iulian și Craievschi Evgheni, intervenient accesoriu Sandu Tatiana cu privire la încasarea datoriei,

împotriva încheierii din 28 septembrie 2020 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respinsă cererea avocatului stagiar Secrieru Anton cu privire la prelungirea termenului de procedură și s-a restituit cererea de apel depusă de Craievscaia Natalia, reprezentată de avocatul stagiar Secrieru Anton, împotriva hotărârii din 02 iulie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă :

La 17 decembrie 2019, reprezentantul reclamantului AEÎ „Hiliuți-Rîșcani”, avocatul Sergiu Graur, a depus cerere de chemare în judecată către Craievscaia Natalia, Bulbucean Mariana, Isac Iulian și Craievschi Evgheni, solicitând încasarea datoriei în mărime de 73036,56 lei și cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 02 iulie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani, acțiunea a fost admisă. S-a încasat în mod solidar de la Craievscaia Natalia, Bulbucean Mariana, Isac Iulian și Craievschi Evgheni în beneficiul AEÎ „Hiliuți-Rîșcani”, conform contractului de împrumut nr. HIL. 02.003759.01. din 02 ianuarie 2019, datoria în mărime de 73036,56 lei, care constă din: împrumut, în mărime de 56000,00 lei; dobânda contractuală în mărime de 11253,40 lei; penalitatea, în mărime de 5783,16 lei și cheltuielile de judecată compuse din: achitarea taxei de stat în mărime de 2191,00 lei, onorariu pentru asistența juridică în mărime de 5000,00 lei, și 240,00 lei pentru citarea publică în ziarul „Moldova Suverană” al R. Moldova.

La 16 iulie 2020, avocatul stagiar Secrieru Anton, în interesele Nataliei Craievscaia, a contestat hotărârea primei instanțe, solicitând casarea acesteia.

Prin încheierea din 25 august 2020 a Curții de Apel Bălți, cererii de apel nu i s-a dat curs, iar apelantei i s-a comunicat despre necesitatea prezentării la Curtea de Apel Bălți a cererii de apel în care să fie indicată esența și temeiurile apelului, argumentele ilegalității sau netemeinicii hotărârii contestate, motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și probele invocate în susținerea apelului și să prezinte bonul de plată a taxei de stat în mărime de 1643,32 lei, stabilindu-i un termen de până la data de 16 septembrie 2020, orele 16.00.

La 21 septembrie 2020, avocatul stagiar Secrieru Anton, în interesele Nataliei Craievscăia, a depus o cerere prin care a solicitat prelungirea termenului pentru prezentarea apelului motivat și a bonului de achitare a taxei de stat, invocând faptul că nu a recepționat încheierea Curții de Apel Bălți din 25 august 2020.

Prin încheierea din 28 septembrie 2020 a Curții de Apel Bălți, a fost respinsă cererea avocatului stagiar Secrieru Anton cu privire la prelungirea termenului de procedură și s-a restituit cererea de apel depusă de Craievscăia Natalia, reprezentată de avocatul stagiar Secrieru Anton, împotriva hotărârii din 02 iulie 2020 a Judecătorei Drochia, sediul Rîșcani.

La 08 octombrie 2020 Craievscăia Natalia, reprezentată de avocatul Macovei Gheorghe, a contestat cu recurs încheierea din 28 septembrie 2020 a Curții de Apel Bălți.

În motivarea cererii de recurs a indicat că încheierea instanței de apel urmează a fi casată, dat fiind faptul că instanța nu i-a comunicat actul său de dispoziție în modul corespunzător, încălcându-i drepturile stabilite de legea procesuală.

Astfel, recurenta a solicitat casarea încheierii din 28 septembrie 2020 a Curții de Apel Bălți, cu remiterea cauzei la rejudecare.

Studiind materialele dosarului, în raport cu temeiurile invocate în cererea de recurs și prevederile legale, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Craievscăia Natalia, reprezentată de avocatul Macovei Gheorghe, este întemeiat și necesită a fi admis din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Potrivit materialelor cauzei, încheierea din 28 septembrie 2020 a Curții de Apel Bălți a fost expediată recurentei prin poștă la 29 septembrie 2020 (f.d. 173), iar avocatului acesteia prin poșta electronică în aceeași zi (f.d. 174), fiind recepționată de recurentă la 02 octombrie 2020 (f.d. 178). Dat fiind faptul că recursul a fost înregistrat la 08 octombrie 2020, Colegiul consideră că acesta a fost declarat în termen.

În conformitate cu art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

În conformitate cu art. 428 din Codul de procedură civilă, decizia instanței de recurs, emisă după examinarea recursului împotriva încheierii, rămâne irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se plasează pe pagina web a instanței la data emiterii. Copia deciziei se remite părților în termen de 5 zile de la data emiterii.

În speță, se constată că prin încheierea din 25 august 2020 a Curții de Apel Bălți, cererii de apel nu i s-a dat curs, iar apelantei i s-a comunicat despre necesitatea prezentării la Curtea de Apel Bălți a cererii de apel în care să fie indicată esența și

temeiurile apelului, argumentele ilegalității sau netemeinicii hotărârii contestate, motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și probele invocate în susținerea apelului și să prezinte bonul de plată a taxei de stat în mărime de 1643,32 lei, stabilindu-i un termen de până la data de 16 septembrie 2020, orele 16.00.

La 21 septembrie 2020, avocatul stagiar Secrieru Anton, în interesele Nataliei Craievscaia, a depus o cerere prin care a solicitat prelungirea termenului pentru prezentarea apelului motivat și a bonului de achitare a taxei de stat, invocând faptul că nu a recepționat încheierea Curții de Apel Bălți din 25 august 2020.

Prin încheierea din 28 septembrie 2020 a Curții de Apel Bălți, a fost respinsă cererea avocatului stagiar Secrieru Anton cu privire la prelungirea termenului de procedură și s-a restituit cererea de apel depusă de Craievscaia Natalia, reprezentată de avocatul stagiar Secrieru Anton, împotriva hotărârii din 02 iulie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani.

În motivarea acestei soluții, Curtea de Apel Bălți a indicat că a expediat prin intermediul poștei electronice avocatului stagiar Secrieru Anton încheierea din 25 august 2020 a Curții de Apel Bălți, însă neajunsurile din cererea de apel nu au fost înlăturate în termenul stabilit de instanță.

Colegiul apreciază critic acest argument, dat fiind faptul că, potrivit materialelor cauzei, adresa electronică de corespondență, indicată în toate cererile formulate de avocatul stagiar Secrieru Anton (f.d. 73, 79, 94, 111, 119, 142, 167, 168), este: anton.secrieru@melegal.md, însă potrivit scrisorilor din 01 septembrie 2020 (f.d. 162, 163), instanța de apel a indicat drept adresă de expediere a încheierii din 25 august 2020, adresa electronică anton.secrieru@melegal.md, fiind adăugată o literă. Acest fapt a dus la expedierea actului de dispoziție al instanței de apel către un alt destinatar, nefiind recepționat de către avocatul stagiar Secrieru Anton. Respectiv, argumentul ultimului cu privire la nerecepționarea încheierii din 25 august 2020 a Curții de Apel Bălți, prin care nu s-a dat curs cererii de apel, este considerat de către Colegiu drept unul întemeiat, fiind dovedit prin înscrisurile anexate la materialele cauzei.

Analiza situației de fapt și de drept atestă faptul că actul de discreție al instanței de apel, prin care s-a restituit cererea de apel, este unul neîntemeiat și urmează a fi casat, cu restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel, la etapa primirii cererii de apel. În această ordine de idei, este de menționat faptul că instanța de apel nu a verificat dacă reprezentantul apelantei a recepționat încheierea din 25 august 2020, și s-a expus printr-un act judecătoresc asupra restituirii apelului. Colegiul conchide că avocatul stagiar Secrieru Anton a acționat cu bună-credință în momentul în care a aflat despre existența încheierii prin care nu s-a dat curs cererii de apel și, la 21 septembrie 2020, a depus o cerere prin care a solicitat prelungirea termenului pentru prezentarea apelului motivat și a bonului de achitare a taxei de stat. În motivarea acestei cereri s-a explicat situația creată, însă această solicitare a fost respinsă de către instanța de apel.

În circumstanțele constatate, Colegiul ajunge la concluzia, că apelantei i-au fost lezate drepturile procedurale prevăzute de art. 56 din Codul de procedură civilă, fiind lipsită de posibilitatea de a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime. Colegiul reiterează, că dreptul de acces la un tribunal constituie un element inerent al tuturor garanțiilor procedurale prevăzute în Convenție (CEDO, hot. Campbell și Fell vs. Marea Britanie din 25.02.1982).

În cazul Airey vs. Irlanda Curtea a arătat că dreptul fiecărei persoane de a avea acces la justiție se completează cu obligația statului de a facilita accesul. Statul este ținut să asigure oricărei persoane toate facilitățile rezonabile de drept și de fapt pentru a accede la instanță. Drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă și reală, iar nu iluzorie și teoretică. Imposibilitatea concretă de sesizare a unei instanțe de către persoana interesată constituie o încălcare a dreptului acesteia de acces la justiție.

Este de menționat că, potrivit jurisprudenței CEDO, părților pe dosar le revine obligația de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție, însă, totodată, în conformitate cu principiile generale unanim recunoscute și normele dreptului internațional, instanța de judecată la fixarea termenului limită de înlăturare a neajunsurilor, precum și a celui de prezentare a părților în ședința de judecată urmează să țină cont de proporționalitatea raporturilor juridice legate de disponibilitatea părților și rolul judecătorului în procesul civil. Importanța acestui fapt este determinată de echilibrul care trebuie menținut între puterea pe care o deține partea și cea cu care este investită instanța prin lege, în scopul de a exclude orice aparență, iar aplicarea dispozițiilor legale să fie în așa fel, încât să evite aplicarea sancțiunilor procedurale, acolo unde este posibil.

În circumstanțele enunțate și având în vedere faptul că s-au constatat într-o manieră certă omisiuni judiciare care nu pot fi corectate în cadrul examinării cauzei în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a casa integral încheierea din 28 septembrie 2020 a Curții de Apel Bălți și de a restitui cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți la etapa primirii cererii de apel. La rejudecare, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând cauza să emită o decizie legală și întemeiată, respectând dreptul părților la un proces echitabil.

Luând în considerație cele expuse și în temeiul art. 427 lit. b), art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Craievscaia Natalia, reprezentată de avocatul Macovei Gheorghe.

Se casează încheierea din 28 septembrie 2020 a Curții de Apel Bălți, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de AEÎ „Hiliuți-Rîșcani” către Craievscaia Natalia, Bulbucean Mariana, Isac Iulian și Craievschi Evgheni, intervenient accesoriu Sandu Tatiana cu privire la încasarea datoriei, cu remiterea pricinii spre rejudecare în instanța de apel, la etapa primirii cererii de apel.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Svetlana Filincova,

Judecătorii

Galina Stratulat,

Iurie Bejenaru